

▶ ДО 65-РІЧНИЦІ ВИЗВОЛЕННЯ МЛИНОВА ВІД ФАШИСТСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ

ТРИЧІ ПРЕДСТАВЛЕНИЙ ДО «ГЕРОЯ»
«ЗІРКИ» ДОСІ НЕ ОТРИМАВ

Учасник визволення Рівненщини від фашистів Федір Прокопович Лещенко за проявлену у 1944 році мужність був представлений до звання Героя Радянського Союзу. Однак, коли з'ясувалося, що він — син «ворога народу», про нагороду надовго довелося забути. В незалежній Україні ветеранська організація заново «підняла» це питання, однак ні при Леонідіві Кравчуку, ні при його наступнику Леонідіві Кучмі подання так і не втілювалося у президентський указ. Пояснення було таким — мовляв, замало документальних підтверджень, які, на жаль, розгубилися на війні.

На грудях - 19 медалей
та орденів, але «Зірки»
серед них немає

Зараз Федору Лещенку 83 роки. А на війну він пішов у 16-літньому віці. І вже в такому юному віці йому, як члену підпільної організації, випала важлива місія - проводити пропаганду у формуваннях так званої «Русской Освободительной Армии» генерала Власова. Як результат цієї роботи підпільників - 340 власовців поблизу села Янів у Поліському районі перейшли у партизанське з'єднання Юрія Збанацького.

Після визволення Київщини підпільник став воїном 6-ої гвардійської Рівненської стрілецької дивізії. Визволяв Коростень, Рівне, Дубно, Млинів, Броди, інші населені пункти України та Польщі. У квітні 1944 року разом із бойовими побратимами із роти автоматників перейшов до розвідувального взводу, про бойові подвиги якого на фронті ходили легенди. Відтак на грудях солдата з'явилися такі бойові нагороди, як медаль "За відвагу", орден Слави III ступеня, орден "За мужність". Загалом у ветерана, війна для якого завершилася через важке поранення, нині у нагородному багажі - 19 медалей та орденів. Ось тільки «Золотої Зірки» серед них немає.

«Окопна правда»
писалася в окопі

- Зірка Героя не увінчала груди фронтовика лише тому, - зазначає доктор історичних наук, заступник голови Головної редакційної колегії «Книга пам'яті України» Віктор Король, котрий редагував книгу Федора Лещенка «Окопна правда», що якась «тилова криса», яких було чимало (у тому числі і в нагородних відділах), встановила: представлений до нагороди боєць - син репресованого, якого, до речі, пізніше було реабілітовано. Більшого блюзнірства годі придумати. Однак Федір Лещенко мужньо переніс і цей удар. А згодом - наступний. Коли

отримав важке поранення. Прикметно також: коли у госпіталі йому хотіли ампутувати ногу, яку, з'ясувалося, можна було вилікувати без хірургічного втручання, Федір Прокопович, втрачаючи свідомість від болю, викинув трофейний пістолет і заявив, що пристрелить того, хто спробує це зробити... А що стосується книги Федора Лещенка «Окопна правда», то скажу так: я прочитав тисячі статей, брошур, книг про війну, але в жодній з них не побачив і сотої частини правди про події тих років, що у щирій сповіді Лещенка.

Спочатку назвали
героєм, а потім — сином
«ворога народу»

- Федоре Прокоповичу, а в чому, власне, полягає правда про отой подвиг, який заслуговував на звання «Героя», - запитую у фронтовика у смт Млинів, яке він визволяв у 1944 році і куди, як почесний житель селища задля зустрічі із «тутешніми жителями (вже зустріч!), приїздить із Києва, де нині мешкає.

- Це трапилося у серпні 1944-го року на території Польщі, - розповідає фронтовик, - коли я з іншим розвідником Тимофієм Машиністовим відправився у тил ворога для збору оперативної інформації про чисельність німецьких військ. Важким був цей рейд, довелося прийняти бій проти гітлерівців. І все-таки розвідка увінчалася успіхом - захопленням у полон німецького полковника. Від полоненого ми дізналися, коли угруповання фашистських військ мало перейти у вирішальний наступ на Сандомирському плацдармі. Це, як з'ясувалося, планувалося на 26 серпня 1944 року. «Якщо ця інформація підтвердиться, то Лещенко буде представлений до присвоєння звання Героя Радянського Союзу, а Машиністов - до нагородження орденом Бойового Червоного Прапора», - так повідомили у штабі, куди надійшли важливі дані. Інформація, справді, підтвердилася, і це дало змогу радянським військам передислокувати свої сили і в кінцево-

му результаті отримати історичну перемогу на Сандомирському плацдармі. Але я Героєм Радянського Союзу так і не став. Річ у тім, що, готуючи представлення, почали «копатися» у моїй біографії. «Докопалися» до того, що я - син «ворога народу». Правда ж полягає у тому, що мій батько - Прокіп Лещенко, малограмотний працьовитий селянин, - через бідність не сплатив 500 рублів державної позики, а спритні чиновники відразу зарахували трударя у «вороги». Як наслідок для мене - подання поклали «під сукно». Де воно поділося, ніхто не знає.

Чи «дотягує» подвиг
до визнання?

По суті, відсутність цього документа стала гальмом і у подальшому встановленні справедливості. Загалом ця справа набула нового розвитку після 2000-го року. Зокрема, голова Київської міської державної адміністрації Олександр Омельченко у 2002-му році написав на ім'я тодішнього Президента України Леоніда Кучми офіційного листа такого змісту: «Київська міська державна адміністрація підтримує клопотання Комітету Міжнародної Української Спілки учасників війни про присвоєння звання "Герой України" Лещенку Федору Прокоповичу - колишньому партизанському і військовому розвіднику, інваліду війни - за мужність і відвагу, проявлені в боях у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» Однак позитивної відповіді на це, як і на інші звернення, досі немає.

- Врешті, нагорода нагородою, - значає Федір Прокопович, - і без неї можна обійтися. Чесно кажучи, більшим чином гнітить інше - коли чиновник мені заявляє: «Ви знаєте, ваш подвиг на «Героя» не дотягує». Вочевидь, чиновник краще знає. Тим більше - це молодий чоловік, який про війну знає тільки з книжок та фільмів...

Євген МЛИН.